

Ние спадаме към йерлиите

Димитрина, р. 1960

Казвам се Димитрина Емилова Митрева, казват ми Димка. Родена съм на 20 февруари 1960 година в село Коларово. Майка ми се казваше Фиданка, а баща ми - Емил. Аз съм най-малкото дете на моите родители. Най-големият ми брат се казва Костадин, следващият е Румен, после е сестра ми Теменужка, и най-накрая на този свят съм се появила аз. Всички ние имаме основно образование. По-нататък не сме продължили да учим, защото родителите ни нямаха достатъчно пари, за да ни издържат. По това време нашето семейство бяхме земеделци, всички работехме на полето. Садихме много декари тютюн, благодарение на който ние се препитавахме. Също садихме и други земеделски култури и затова аз почти нямах детство, защото то ми измина на полето в работа. Тогава и времето беше такова - всички хора - и възрастни, и деца - усърдно се занимавахме със земеделие, защото на друго място нямаше къде да работим.

След това вече, като пораснах, баща ми работеше като ковач, а майка ми се занимаваше с домакинската работа и с възпитанието на нас, децата. Спомням си, когато бях на 11 години, сестра ми Теменужка се омъжи за Атанас. Тогава тя беше на 16 години. Но тя се омъжи не по нейно желание, а по задължение, защото както е характерно при нас, съпругът и я открадна. Веднъж като били на забава, видял сестра ми там и се влюбил в нея. Тя с нейните приятелки играели на хорото и Атанас я отмъкнал оттам. Тя изобщо не била съгласна, но той насила я отвел у тях. На същата нощ и „взел честността”. На следващата сутрин, те двамата дойдоха у нас и Атанас каза на моите родители, че ще взима Теменужка за своя жена. Родителите ми отначало изобщо не бяха съгласни, но след като разбраха, че сестра ми вече не е девствена, нямаха нищо против, защото на тях им беше напълно ясно, че след като Атанас ѝ е „взел честността” повече никой нямаше да я вземе

за жена. Това е така, защото при нас много се държи на това жената да се омъжи девствена. И тъй като сестра ми беше изпълнила това правило, до ден днешен има много голямо уважение от съпруга си, свекъра и свекървата. Сега вече Теменужка и Атанас имат две деца-момичета и всички са много щастливи.

Аз пък се омъжих на 18 години за Методи от село Яворница, който тогава беше на 23 години. Той не ме открадна, както се случи със сестра ми, а веднъж, когато бяхме на погребение на моят дядо, и Методи беше там със своите родители, и точно тогава ме харесали. След няколко дни Методи, майка му и баща му дойдоха у нас, за да ме поискат от моите родители. Но преди това поразпитали за мен - коя съм, на кого съм, от къде съм и т. н. Като дойдоха у нас, родителите ми се съгласиха, но при условие, че първо ние двамата ще се опознаем, защото ние нищо не знаехме за неговото семейство. Нашето опознаване продължи 8 месеца и на същия месец решихме да се оженим.

Денят преди сватбата, в събота, в нашите обичаи е характерно т. нар. кънагидже. На този ден всички гости заедно с тъпани и свирки дойдоха у нас. Всички пиха, ядоха и се веселиха, а през това време на мен ми сложиха между палците и показалците на краката ми запалени свещи. Докато свещите горяха, на мен ми мазаха ръцете с къна, затова и обичаят се нарича кънагидже. На следващия ден, в неделя, се състоя сватбата ни. Неделята е най-тържественния ден от сватбата. Рано сутринта отидох на фризьор, а също и да ме гримират. След това се върнах вкъщи и се облякох в булчинската ми рокля. Като станах напълно готова, в дома на баща ми дойдоха да ме вземат с голяма процесия и с музика. Заедно с това изнесоха моя чеиз и го закараха в къщата на мъжа ми в село Яворница. На излизане от вкъщи ми дадоха да разчупя един хляб на две половини и след това вдигаха едно момченце. След всичко това отидохме в ресторанта, за да продължим да празнуваме. Важно място на нашите ромски сватби има даването на пари на

младоженците - при разглеждането на чеиза, при извеждането на булката от дома и, при даруването на сватбената трапеза, където всички гости публично обявяват „колко са дали на младото семейство”. Например на моята сватба леля ми ни даде 200 лв. и след сватбата на сина и, ние с моя съпруг му дадохме 300лв. При нас всеки се надпреварва да даде повече. След сватбеното тържество аз и съпругът ми отидохме у тях, бъдещия ни дом. Там свекъра ми ни посрещна с мед, за да ни е сладък живота и с яйца на очи, за да се гледаме в очите, да не се караме. Заедно с нас дойдоха и част от гостите, най-вече по-възрастните жени. Те дойдоха с цел, за да видят дали съм девствена. Вечерта ние с Методи си легнахме и след успешния акт изнесох белия чаршаф и те се убедиха, че съм „честна”. След това публично обявиха девствеността ми. След 1 седмица родителите на съпруга ми занесоха чаршафа в дървена табла на майка ми и баща ми. Заедно с това занесоха и „блага ракия”, оцветена в червен цвят. По наше време ракията я оцветяваха в червен цвят. А днес вече се носи пина колада. Моите родители бяха много щастливи при тази новина и се гордееха с мен. И затова ми дадоха още 3 пъти повече чеиз. Свекър ми и свекървата ми също ми дадоха, затова много ме уважават и всяка седмица ми купуваха нови дрехи. Бях на голяма почит и уважение от тяхна страна и от страна на съпруга ми Методи. Един месец след сватбата ни забременях с първото си дете. По време на бременността ми забраняваха да извършвам дейности, които могат да доведат до прекъсването ѝ или раждането на мъртво дете - не ми даваха да излизам навън след залез слънце; даваха ми всичко, което ми се прияде. Също така не ми даваха да ям заек, защото детето ще има заешка уста; също така и риба, защото детето ще хърка. Не ми даваха да гледам грозни неща, за да не е грозно детето; да не ям мазно и да не преяждам, за да не е дебело детето.

И след 9 месеца родих първородното си дете - Христо. Като се върнахме от родилното отделение, го изкъпахме в посолена вода, за да „не

мирише”, в чиято вода сложихме железни предмети, пари и др. В продължение на 40 дни, аз и Христо бяхме изолирани - при нас влизаха само жени, аз не трябваше да излизам от вкъщи след залез слънце, не трябва също да меся хляб, да не ровя в огъня и т. н. След Христо родих Росица и накрая родих и Миглена. Сега Христо е на 24 години, Росица е на 20 години, а Миглена е на 18 години. Синът ми от една година е в Кипър и там работи. Мъчно ми е, че е далеч от нас, но ми се обажда всяка седмица. Росица преди 3 години се омъжи за Петър и сега живеят в град Сандански. Имат си едно момченце, което се казва Илия и е на 1 година. Това е и първото ми внуче. Христо и Миглена не са все още женени. Мен много ме е страх за Миглена, защото преди 2 години имаше опит да я откраднат, но за щастие не успяха. Сега затова я пазим като очите си и никога не излиза от вкъщи сама. Но вече от около 6 месеца, тя си има приятел от село Дамяница и понякога двамата излизат навън. Но въпреки че е с него, аз пак се притеснявам за нея. Аз много се гордея с Миглена, защото тази година на 8 април (Международен ден на ромите) тя стана „Мис Ромка“ 2007 година за Коларово. Отиде да участва на шега и като я избраха, не можеше да повярва. Дадоха и парична и предметна награда. На следващия ден, 9 април, на всички участнички им организираха празненство в ресторант „Чилик” в село Коларово. Но аз отидох с нея, защото не можех да я оставя да отиде сама.

Ние спадаме към йерлиите. Йерлии означава местен, роден. Ние сме хора с висок морал и модерен манталитет. Живеем в село Яворница и там си построихме голяма къща на 2 етажа. Имаме и голям двор с красиви цветя. Много се трудихме, за да имаме днес такава хубава къща. Нашето семейство и голяма част от останалите роми в Петрич сме евангелисти. Аз съм вярваща и редовно посещавам Протестантската църква Баптистка в град Сандански. Но понякога, когато нямам възможност да ида до там, се събираме в една къща в село Яворница. Ние вярваме в Исус Христос, че е Божий син и даде жертва себе си заради човечеството.

Начело на тази църква е пастор, също така има и дякони. Дяконите се занимават с дискусия, това е една кутия, в която който иска и има възможност, оставя пари. Тези пари те ги дават на болни, бедни хора и такива, които се нуждаят спешно от пари. В църквата ние се молим, пеем хвалебствени песни за Господ и четем Библията, като тълкуваме Божието слово. Там има и помещения за по-малките деца, които си имат свой ръководител, който се занимава с тях. Също така и огромна кутия и спално помещение, в което посрещаме проповедниците от нашата и от други страни. Ние, когато постим, не доближаваме нищо до устата си - нито вода, нито храна, а също така и много се молим за семейството, за роднини, за близки, за болни хора. За да ни благослови Бог, ние трябва да спазваме 10-те Божии заповеди и да четем Библията. Аз се гордея с моят съпруг и с моите деца и затова съм много щастлива. Пожелавам на всички хора да имат семейство като моето.